Στά πρόθυρα μιᾶς νέας φάσεως - 3

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Ἡ μόνη σωστή λύση

Ἡ προσεκτική ἀνοδρομή στά πρόσφατα περασμένα βοηθεῖ νά ξεκαθαρίσουν τίς ἰδέες τους οἱ Ἕλληνες: Ἡ ἐπιβίωση τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐξαρτᾶται ἀπό τόν τρόπο πού τόν μεταχειριζόμαστε.

Ἡ Κυπριακή ὑπόθεση δέν σηκώνει τή θυσία τῶν συμφερόντων τοῦ Ἑλληνισμοῦ σέ ξένα συμφέροντα, ὅσο κι' ἄν εἶναι ἐπιβλητικά. Σέ τούτη τήν περίπτωση θ' ἀποτελοῦσε πλάνη ἡ ἀντίληψη πώς τά ξένα συμφέροντα μποροῦν νά μᾶς ἐξυπηρετήσουν κι' ἐμᾶς τόσο, πού ν' ἀντισταθμίζεται ἡ καταστροφή τῶν ἰδιαίτερα Ἑλληνικῶν συμφερόντων.

Πρέπει ν' ἀπαλλαγοῦμε ἀπό τή θολούρα συναισθηματισμῶν, ψευδαισθήσεων, καί προπάντων ποθῶν. Νά παραδεχθοῦμε τήν πραγματικότητα:

1ον) Τό σύνθημα «Ἕνωσις καί μόνον Ἕνωσις» εἶναι ἀπατηλό. Ἀπό καιρό τό καταφέραμε νά μήν εἶναι πραγματοποιήσιμο, τουλάχιστον γιά τήν ὥρα.

2ον) Τό σύνθημα «Ἕνωσις μέ ἀνταλλάγματα στούς Τούρκους» δοσμένα στήν Κύπρο, σημαίνει στήν πράξη διαμελισμό τοῦ νησιοῦ. Δέν θά ἔχη καμμιά σημασία ἄν τό ἕνα κομμάτι θά εἶναι μεγαλύτερο καί τό ἄλλο μικότερο. Τό μικότερο θά φάη τό πιό μεγάλο. Ἡ Διχοτόμηση τῆς Κύπρου θά σημάνη τόν μαρασμό καί τήν καταστροφή τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου. Ἡ Τουρκική βάση θά φάη τό νησί.

3ον) Τό νά βάζουμε τά Ἑλληνόπουλα τῆς Κύπρου νά γεμίζουν τούς τοίχους πολιτειῶν καί χωριῶν τοῦ νησιοῦ μέ ἐπιγραφές γιά τήν «Ἕνωση καί μόνον Ἕνωση» κι' ἄλλα παρόμοια δέν εἶναι μόνο παραπλανητικό, εἶναι κι' ἐπιζήμιο. Ἐξυπηρετοῦν τούς Τούρκους οἱ ἐπιγραφές. Τούς δίνουν ἐπιχειρήματα γιά νά ἰσχυρίζωνται πώς σκοπό δέν ἔχουν διόλου οἱ Ἑλληνοκύπριοι νά συμφωνήσουν γιά ἕνα καθεστῶς βιώσιμης ἀνεξαρτησίας. Ὁ κάθε ἀμερόληπτος παρατηρητής, λέγε, δέν ἔχει παρά νά κυττάξη τούς τοίχους σχολείων καί στρατώνων γιά νά πειστῆ. Ἔτσι ἐνισχύεται ἡ τουρκική ἀνταπαίτηση: Διχοτόμηση!

4ον) Οἱ Τοῦρκοι παρακολουθοῦν τίς Ἑλληνοκυπριακές ζυμώσεις: διχόνοιες, καταγγελίες προδοσιῶν, συγκρότηση μυστικῶν ἐνόπλων ὁμάδων, λαθρεμπόριο ὅπλων, συνωμοσίες, δολοφονίες κι' ἀπόπειρες δολοφονιῶν, διαδηλώσεις ἀνηλίκων. Καί περιμένουν τό ξέσπασμα, πού θά προκαλέση τήν κατάρρευση τοῦ Ἑλληνοκυπριακοῦ μετώπου.

5ον) Ὅταν αὐτό γίνη, θά ἐμφανιστῆ ἀπό μηχανῆς θεός καί σωτήρας ὁ κρυπτόμενος ἄνθρωπος, πού ἀπό ἑφτά τουλάχιστον χρόνια δέχεται νά πάρουν οἱ Τοῦρκοι στήν Κύπρο μιά στρατιωτική βάση — τή Δεκέλεια, ἄς ποῦμε. Γιατί λοιπόν νά βιαστοῦν οἱ Τοῦρκοι νά ἔλθουν σέ συμφωνία μέ τούς Ἑλληνοκυπρίους, μέ βάση τήν ἀνεξαρτησία τῆς Κύπρου; Οἱ Τοῦρκοι δέν ἔχουν πορά νά περιμένουν.

6ον) Ἀπό τήν ἄποψη αὐτή, εἶναι τραγική ἡ μυωπία ἀνθρώπων, Κυπρίων, πού ἀγωνίστηκαν καί δοξάστηκαν στόν κρυφό πόλεμο, κι' εἶναι στρατιωτικοί μέ βλέψεις πολιτικές, κι' ὡστόσο δέν τό βλέπουν πῶς ἡ παραχώρηση στρατιωτικῆς βάσεως στήν Τουρκία, συνδυασμένη μέ τήν ὕπαρξη ἑκατόν τόσων χιλιάδων προνομιούχων Τουρκοκυπρίων—πού θ' αὐξηθοῦν καί μέ ὅσους ἀκόμα θά ἔλθουν ἀπό τήν Ἀνατολή μέ ὁποιοδήποτε πρόσχημα — θ' ἀποτελέση ἴσα-πέρα Διχοτόμηση. Ἄν ὁ Διγενής δέν τό παραδέχεται, ἔχει χρέος νά τό διακηρύξη θαρραλέα στό Ἑλληνικό Ἔθνος καί νά ἐξηγήση τίς ἀπόψεις του. Γιά νά τίς ζυγίσουν οἱ Ἕλληνες. Καί νά μή γεννηθῆ σέ κανέναν ἡ ὑπόνοια κι' ὁ φόβος, μήπως ὁ Ἀρχηγός τῶν ἀδιαλλάκτων Ἑνωτικῶν θεωρεῖ τή μόνιμη ἐγκατάσταση τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ στήν Κύπρο λιγώτερο βλαβερή ἀπό τήν πρόσκαιρη παρουσία τοῦ Μακαρίου. Εἶναι πολύ πιθανό πώς ὁ στρατηγός Διγενής δέν φοβᾶται τήν τουρκική στρατιωτική βάση στήν Κύπρο, ἐπειδή ἔχει τήν πεποίθηση πώς ἄν χρειαστῆ, θά μπορέση ὁ ἴδιος νά τή σαρώση κεραυνοβόλα. Εἶναι ἄξιος, βέβαια. Ἀλλά τό σκέφτηκε ἄραγε πώς ἡ ἀνάγκη ἐνδέχεται νά παρουσιαστῆ ὅταν ὁ Διγενής — μετά ἐλάχιστα, ἀλλοίμονο, χρόνια δέν θά εἶναι πιά διαθέσιμος;

7ον) Καθώς ἔγραψε ὁ H. D. PURCELL στό βιβλίο του CYPRUS, Λονδῖνον 1969, σελ. 348, εἶναι πιθανό πώς οἱ Ἀμερικανοί δέν ἀντιτάχτηκαν τό 1964 στό νά κατέβη ὁ Γρίβας στήν Κύπρο, ἐπειδή ἤξεραν πώς «ἦταν σύμφωνος νά προωθήση τή λύση τῆς τουρκικῆς βάσεως (ὅπως τό ἔκανε ὁ "Ατσεσον ἀργότερα)». Ὅσοι προσπαθοῦν, τούς τελευταίους μῆνες, νά βροῦν ἐξήγηση τό μυστήριο τῆς εὐκολίας, μέ τήν ὁποία ἔφτασε στήν Κύπρο ὁ Διγενής μέ τή συνοδεία του, ἄς κάνουν τή συσχέτιση μέ τό προηγούμενο τοῦ 1964 κι' ἐνδέχεται νά βροῦν κάποια ἀπάντηση. Τό φάντασμα τοῦ "Ατσεσον στό νησί τῆς Ἀφροδίτης.

Μερικοί ἀκραιφνεῖς Ἑνωτικοί ἐνοχλήθηκαν φαίνεται στήν ἀρχή κάπως, ἐπειδή ἡ ἄφιξη τοῦ Διγενή προκάλεσε πανικό στούς Τουρκοκυπρίους. Μά γιατί νά τόν φοβηθοῦν, μιά πού γνωρίζουν πώς ὁ Γρίβας συμφωνεῖ μαζί τους; Βάση ζητοῦν αὐτοί. Βάση τούς δίνει ἐκεῖνος.

8ον) Ὅταν ἡ σύγχυση φρενῶν φτάσει στό νά φανταζόμαστε πώς ἐκθειάζοντας τίς προτάσεις τοῦ "Ατσεσον καί πενθώντας γιά τή «χαμένη ἐυκαιρία» πού μᾶς πρόσφερε ἀγωνιζόμαστε γιά τή νησία "Ενωση, ἐνῶ ἀπό ἑξῆς τουλάχιστον χρόνια ὁ ἴδιος ὁ "Ατσεσον μᾶς πληροφόρησε ὡμότατα πώς αὐτός διχοτόμηση ἐπιδίωκε. Κι' ὅταν πρόσθετε κυνικότατα πώς ἐμπόδιο γιά τή Διχοτόμηση εἶναι ὁ Μακάριος, κι' ὅποιος θέλει νά τήν ἐπιβάλη — «"Αν εἶχα τόν "Εκτο Στόλο κλπ.» —πρέπει ν' ἀσκήση πίεση πάνω στόν Ἀρχιεπίσκοπο — κάτι τέτοιο εἴδαμε τήν 8ην Μαρτίου 1970 — "Οταν τά ζοῦμε ὅλα αὐτά καί κανείς μας δέν μιλεῖ, τί ἄλλο μνημόσυνο μᾶς ἀπομένει νά κάνουμε μετά τό μνημόσυνο τοῦ "Ατσεσον;

Οἱ ἑλληνοτουρκικές σχέσεις καί ὁ ἀμερικανικός ρόλος

Δέν ἀρκεῖ νά πιστεύουμε εἰλικρινά πώς κοινό συμφέρον πολιτισμένων λαῶν εἶναι νά ζοῦν ἁρμονικά μέ τούς γείτονές τους. "Ετσι πού ἐξελίχτηκαν οἱ Ἑλληνοτουρκικές σχέσεις ἀπό τό 1955, ἡ ἀληθινή ἐξομάλυνσή τους ἀπαιτεῖ προεργασία, ὄχι μονάχα στό διπλωματικό ἐπίπεδο, ὁπόταν μένει συνήθως ἐπιφανειακή. Πρέπει ν' ἀποκαταστήσουμε πρῶτα τό κῦρος τῆς Ἑλλάδος στά μάτια τῶν Τούρκων. Ἀπό τό 1955 ἔχουμε πάθει ἀρκετά στραπάτσα, ὥστε νά ξέρουμε πώς εἶναι παράτολμη κάθε ἐλπίδα γοργῆς θεραπείας τῶν σχέσεών μας μέ τήν Τουρκία. Γιά ν' ἀφήσουμε τίς ὀλέθριες ἐπιπολαιότητες τοῦ τελευταίου ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ε.Ρ.Ε., καί τίς νοναγημένες ἐπιχειρήσεις τῆς ναυτικῆς διπλωματίας μας στόν καιρό τῶν Ἀποστατῶν, ὑπάρχουν πάντως καί δυό περιπτώσεις πιό πρόσφατες, πού ἔδειξαν μέ πόση περίσκεψη πρέπει νά πλησιάζουμε τούς γείτονές μας καί πόσο ἐξαντλητικά ἀξιοποιοῦν κάθε εὐκαιρία πού τούς προσφέρουμε νά μᾶς τσαλακώσουν. Πρίν ἐπιχειρήσουμε νά παίξουμε μέ τήν Τουρκία μία νέα παρτίδα στή διπλωματική σκακιέρα, θά εἶναι φρόνιμο νά εἴμαστε καλά προετοιμασμένοι. Εἴμαστε; Ὄχι ἀκόμα, φοβοῦμαι.

"Αλλωστε δέν εἶναι ἀπό τούς Τούρκους πού πρέπει ν' ἀρχίσουμε. Πρέπει πρῶτα νά ἐξηγηθοῦμε, χωρίς μεγαλόστομες δουλοπρέπειες, μέ τούς διαδόχους τοῦ "Ατσεσον. Καί νά θέσουμε ἀπαρχής — ὅπως θά ἔκανε ὁ Βενιζέλος — τό Κυπριακό. "Εχουμε μάλιστα, νομίζω, νέο πρεσβευτή στήν Οὐάσιγκτον, ἱκανό νά συνεννοηθῆ μέ τούς ἐκεῖ στρατιωτικούς. Νά μιλήσουμε τίμια, ἄφοβα, σταράτα! Δέν πρόκειται πιά νά σαγηνευτοῦμε μέ σχέδια «Ἀλά "Ατσεσον».

"Αν οἱ Ἀμερικανοί φοβοῦνται τίς στραβοτιμονιές μιᾶς ἀνεξάρτητης Κύπρου πρέπει πρῶτα ἀπ' ὅλα νά πείσουν τούς Ἑλληνοκυπρίους κι' ὅλους τούς μή Τούρκους κατοίκους τῆς Κύπρου, τά 4)5 τοῦ πληθυσμοῦ της, πώς δέν ἔβγαλαν στά παζάρια τήν ἀκεραιότητα, τήν ἐλευθερία καί τήν εὐημερία τους. Ὅλα αὐτά θά μαράζωναν ἀνεπανόρθωτα μέ τά σχέδια "Ατσεσον.

Τά περί δικαιολογημένων φόβων τῆς Τουρκίας γιά δῆθεν κινδύνους της ἄν ἡ Κύπρος μείνει ἀνεξάρτητη εἶναι προφάσεις. Ἀλλά οἱ φόβοι γίνονται ἀναίσχυντα φευτίκοι, δίχως ἐλαφρυντικό, ἄν προσαρτηθῆ στήν Ἑλλάδα ἡ Κύπρος. Χωρίς καμμιά ξένη στρατιωτική βάση, προπάντων ὄχι τούρκικη! Ἐκεῖνοι πού τήν ἐπινόησαν δέν ἀποβλέπαν στήν Ἑλληνοτουρκική συμφιλίωση. Ἀπεναντίας, ἀποβλέπουν κυρίως στό νά διαιωνιστοῦν οἱ ἀφορμές Ἑλληνοτουρκικῶν διενέξεων γιά νά τίς ὑποδαυλίζουν κάθε φορά πού τούς συμφέρει.

"Οσο γιά τούς κινδύνους τῆς Τουρκοκυπριακῆς μειονότητας, θά μποροῦσαν ἄριστα νά λοίφουν ἀπό κάθε ἄποψη χωρίς νά διαμελιστῆ ἡ νά καταργηθῆ τό Κυπριακό Κράτος. Πάντως, θά ἐξαφανιστοῦν ἐντελῶς ὅν ἡ Κύπρος προσαρτηθῆ στήν Ἑλλάδα ἀκέραιη. Ἤδη, ἀπό τήν πρώτη του συνάντηση μέ τόν "Ελληνα ἀντιπρόσωπο στή Γενεύη τό 1964, ὁ "Ατσεσον ἀναγνώρισε πώς ἡ Ἑλληνική Διοίκηση συμπεριφέρεται δίκαια στίς μειονότητες της στή Θράκη καί τά Δωδεκάνησα. Τίποτα συνεπῶς δέν δικαιολογεῖ τήν καμουφλαρισμένη ἔστω, διχοτόμηση τῆς Κύπρου, γιά νά ἐγκατασταθῆ στό Ἑλληνικό τοῦτο νησί μιά τρομερή πυριτιδαποθήκη, τῆς ὁποίας ξένος θά κρατῆ τά κλειδιά.

Δέν νοεῖται, λοιπόν, ἡ Κυβέρνηση τῶν ΗΠΑ, μέσα στά πολλά λάθη — κι' ὄχι μονάχα λάθη— πού ἔχει διαπράξει ἀφ' ὅτου ἀνέλαβε τήν ἡγεσία τοῦ «Ἐλευθέρου Κόσμου» καί τά καθήκοντα τοῦ ἀγαθοῦ Σερίφη τῆς Οἰκουμένης, πού τά ἀσκεῖ μέ τόση ἀνωτερότητα κι' ἐπιτυχία στήν "Απω Ἀνατολή— δέν νοεῖται νά ἐκδιώξη τό Ἑλληνικό Κράτος νά θυσιάση πειθήνια τό μισό ἑκατομμύριο τῶν Ἑλληνοκυπρίων. Γιά νά κολακέψη τό γόητρο τῆς Τουρκίας. Καί νά τήν προστατέψη δῆθεν ἀπό φανταστικούς κινδύνους. "Αν κινδυνεύη κάποιος σέ τούτη τήν περίσταση, δέν εἶναι ὁ «σταχτῆς λύκος» τῆς Ἀνατολῆς, πού δέν ἔχει τίποτα νά φοβηθῆ ἀπό τόν εἰρηνικό Κύρ-Μέντιο τῆς Κύπρου. Τό ἀγαθό τετράποδο εἶναι πού πάει νά φαγωθῆ ἀπό τόν τρομερό «Μπόζκουρτ», μέ τίς εὐλογίες τοῦ Καλοῦ Σερίφη.

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Στέϊτ Ντιπάρτμεντ πρέπει νά θυμοῦνται, —πάντως ἐμεῖς δέν ξεχάσαμε τό 1955— τήν ἀκατονόμαστη συμπεριφορά τοῦ τότε προϊσταμένου τους —τοῦ μακαρίτη τώρα κι' αὐτοῦ Τζών Φόστερ Ντάλλας— πού ἀνάγκασε τούς πειθήνιους πολιτικούς πού διοικοῦσαν τήν Ἑλλάδα, τήν ὥρα πού ὁ Στρατάρχης ψυχορραγοῦσε, νά λουφάξουν τήν ἐπομένη τῆς Βιβλικῆς Καταστροφῆς τῶν Ἑλλήνων τῆς Πόλης ἀπό τόν τουρκικό ὄχλο. Νά λουφάξουν γιά νά μή θιγῆ ἡ ὑπόληψη τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου καί τά ἀνώτερα συμφέροντα τοῦ ΝΑΤΟ. Δέν τό ξεχάσαμε: τήν καταστροφή ἐκείνη τήν εἶχε διατάξει ἡ Τουρκική Κυβέρνηση, κι' οἱ Ἀμερικανοί τό ἤξεραν πληρέστατα. Κι' ἤξεραν ἐξ ἴσου καλά πώς τήν Τουρκική Κυβέρνηση τήν εἶχε ὑποκινήσει ἐπίμονα ἡ Βρεταννική. "Ομορφος κόσμος, ἠθικός, ἀγγελικός...

Τίς συνέπειες τῶν Σεπτεμβριανῶν τοῦ 1955 τίς πλήρωσε κι' ἐξακολουθεῖ νά τίς πληρώνη πανάκριβα ὁ Ἑλληνισμός. "Ας μήν τοῦ ζητοῦν λοιπόν κι' ἄλλες θυσίες. Κάτι πρέπει ν' ἀλλάξει στήν ἐλληνική στάση: Τότε ὁ στρατάρχης - πρωθυπουργός μας ξεψυχοῦσε. Σήμερα ὁ συνταγματάρχης - πρωθυπουργός μας εἶναι γεμάτος ζωή. Ἡ Ἑλλάδα ἔχει τώρα στά χέρια της πολύ γερά ἀτού, φαίνεται.

Τώρα τελευταῖα εἴχαμε πλεῖστες ἐκδηλώσεις θαυμασμοῦ καί μᾶς πρόσφεραν ἀνθοδέσμες ἐπαίνων οἱ Ἀμερικανοί — γιά λογαριασμό τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου καί δικό τους, κι' ὁ κύριος Λούνς ἐκ μέρους τοῦ ΝΑΤΟ. Ὑπογράμμισαν τίς ἔξοχες ὑπηρεσίες πού παρέχει ἡ Ἑλλάδα. Τήν ἐξαιρετική στρατηγική σημασία τῆς Ἑλλάδας. Μίλησαν ἐνθουσιαστικά γιά τό ἄριστο ποιόν τοῦ στρατοῦ μας καί γιά τήν ἀξία τῆς ἡγεσίας του, τόσο πού μᾶς ἤλθαν δάκρυα.

"Αν λοιπόν τά πιστεύουν στ' ἀλήθεια ὅλα αὐτά καί δέν ἠθοποιεῖται γιά κολακεῖες καί καλοπιάσματα, γιά νά μᾶς βάλουν νά πληρώσουμε καί πάλι ἐμεῖς τόν λογαριασμό· ἄν εἶναι εἰλικρινεῖς κι' ἐκτιμοῦν στήν ἀληθινή του ἀξία τόν ἑλληνικό παράγοντα, θά τούς ποῦμε, μετρημένα καί κατηγορηματικά, πώς ἦλθε ἡ ὥρα νά μᾶς τό ἀποδείξουν μέ πράξεις. Τά κάλπικα ὡραῖα λόγια δέν μᾶς πιάνουν πλέον. Ὀφείλουν, ἀντί νά προσπαθοῦν νά μᾶς ξεγελάσουν σάν νά εἴμασταν ὑποανάπτυκτα παιδιά, νά μᾶς δώσουν τό δίκιο μας:

Ἡ Ἑλλάδα ἔχει δικαίωμα νά δεχτῆ τήν ἀξίωση τῶν τεσσάρων πέμπτων τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κύπρου: Νά ἑνωθῆ ἡ Κύπρος μέ τήν Ἑλλάδα. Ἀκέρια, ἀκομμάτιαστη. Χωρίς κατεργαριές καί παγίδες. Κι' ἄν πιστεύουν στ' ἀλήθεια πώς οἱ Τοῦκοι ἔχουν δικαίωμα σέ ἀνταλλάγματα, νά τά δώσουν στούς Τούρκους οἱ ἴδιοι οἱ Μεγάλοι μας Σύμμαχοι. Ἀπό δικά τους. Γιά νά σωθῆ τό τουρκικό γόητρο, πού ἄλλωστε δέν θά εἶχε νά πάθη τίποτα — ἀπεναντίας! — ἄν οἱ Τοῦρκοι σέβονταν τίς ἐπιταγές τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβολαίου τους, πού τούς ὑπαγόρευε ὁ Ἀτατούρκ, καί πού τούς ἀπαγορεύει νά διεκδικήσουν ποτέ ἐδάφη ὅπου νά μήν εἶναι οἱ Τοῦρκοι σέ πλειοψηφία. Ὁ κ. Ἰσμέτ "Ινονου, πού μᾶς τίμησε τελευταῖα μέ τήν ἐπίσκεψή του, δέν ξέχασε δέβαια τούτη τήν ἐντολή τοῦ «Μισσάκι—Μιλλί» τῆς δημοκρατικῆς Τουρκίας...

Νά τά δώσουν, τά ἀνταλλάγματα οἱ Σύμμαχοί μας τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. ἀπό τά δικά τους γιά ν' ἀντιμετίφουν τίς ἔξοχες ὑπηρεσίες πού δέν παύει νά προσφέρη κάθε μέρα στόν Ἐλεύθερο Κόσμο ἡ Ἑλλάδα. Ἡ ὁποία ἔφτασε ὥς τό νά περιορίση καί τίς ἐλευθερίες ἀκόμα τῶν παιδιῶν της, γιά νά ἐξυπηρετηθῆ καλύτερα ἡ Ἐλευθερία τῶν Συμμάχων της. Πάντως, ὅ,τι ἀντάλλαγμα θελήσουν νά δώσουν ἀποκλείεται νά τό ἀποσπάσουν ἀπό τό σῶμα τῆς Κύπρου. Κι' ἐννοοῦμε τίς βρεττανικές βάσεις. Ἡ Κύπρος πρέπει νά περιέλθη στήν Ἑλλάδα ἄθικτη. Κι' ἄς θυμηθοῦν οἱ Τοῦρκοι πώς, πρίν λιγώτερα ἀπό εἴκοσι χρόνια, δέν τό ἔκρυβαν διόλου πώς δέν ἔχουν καμμιάν ἀξίωση πάνω στήν Κύπρο.

Μόνο πάνω σέ τέτοια βάση θά μπορέση νά θεμελιωθῆ γερά ἡ Ἑλληνοτουρκική φιλία.

Κάπως, πάνω σέ τέτοια ἀχνάρια θά ἤταν κομμένη μιά τρίτη λύση τοῦ Κυπριακοῦ. Πού εἶναι καί ἡ μόνη σωστή. Γιά νά ἐπιδιωχτῆ ὅμως μέ ἐπιτυχία χρειάζονται κότσια, μυαλό καί πειθώ. "Οποιος τά ἔχει καί πετύχει, θά καταχτήση στ' ἀλήθεια τόν ἔπαινο τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Η ΑΛΛΗ ΛΥΣΗ: "Αν πάλι δέν εἴμαστε σέ θέση νά πείσουμε τούς Μεγάλους φίλους μας νά ἐπιβάλουν τήν "Ενωση τῆς Κύπρου μέ τήν Ἑλλάδα, χωρίς ἀκρωτηριασμούς καί δασμολογήσεις καί κατεργαριές, τότε πρέπει ν' ἀφήσουμε ὅλοι τήν Κυπριακή Δημοκρατία ἥσυχη! Καί ν' ἀξιώσουμε ἀπό ὅλους νά σέβωνται τήν ἀνεξαρτησία της.

Νά πάψουμε νά ξεγελοῦμε τόν ἑαυτό μας καί τόν λαό μας. "Ας θυμηθοῦμε πῶς τό 1959 μᾶς ξεσηκώσαν οἱ τότε κυβερνῆτες μας κι' ἐδῶ καί στήν Κύπρο, σέ φρενιτιώδεις πανηγυρισμούς. Κι' ἀκούσαμε ἀπό τόν τότε πρωθυπουργό μας πώς «ζοῦσε τήν εὐτυχέστερη μέρα τῆς ζωῆς του». Κι' ἀκούσαμε καί τό μοιραῖο «Νενικήκαμεν». Κι' ὁ ἀσύλληπτος Διγενής διοκήρυξε τή μεγάλη εὐγνωμοσύνη τοῦ Κυπριακοῦ λοσοῦ γιά τήν ἔξοχη ἐπιτυχία.

—«Ἰδίως ποός τόν κύριον ὑπουργόν τῶν Ἐξωτερικῶν».

Ποιός τους δέν θά ἔδινε τά πάντα γιά νά μήν εἶχε βγάλει τσιμουδιά τότε; Καί ποιός ἀπό μᾶς τούς κοινούς "Ελληνες δέν θυμᾶται μέ ντροπή τά «Ζήτω» πού μᾶς ἔξεχαν βάλει νά ξεφωνίζουμε τό 1959; Πρός Θεοῦ, ἄς μήν ξαναζήσουμε παρόμοια δοκιμασία. "Ιδιους ἐξευτελισμούς....

ΔΑΜΩΝΙΔΗΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Προσκαλοῦνται τά μέλη τοῦ Σωματείου «ΜΕΡΟΠΕΙΟΝ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ» εἰς τακτικήν Γεν. Συνέλευσιν τήν 13ην Φεβρουαρίου 1972 ἡμέραν Κυριακήν καί ὥραν 10ην π.μ. ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τοῦ «Μεροπείου» (Διον. Ἀρεοπαγίτου 45) πρός συζήτησιν τῶν θεμάτων τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Δικαίωμα ψήφου ἔχουν τά ἐγγεγραμμένα τακτικά μέλη τά ἐκπληρώσαντα εἰς τό Σωματεῖον τάς ταμειακάς των ὑποχρεώσεις, ἤτοι τά καταβαλόντα τήν συνδρομήν των μέχρι καί τοῦ ἔτους 1971.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Εἰς νέαν φάσιν ὁ ἀγών εἰς ΗΠΑ διά τόν ἔλεγχον τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. 1 Φεβρουαρίου.— Οἱ συζητήσεις στήν Ἐπιτροπή Ἐξωτερικῶν Σχέσεων τῆς Γερουσίας, τήν ἑβδομάδα αὐτή, μπορεῖ νά σημάνουν ὄχι μόνο τήν ἀπαρχή ἑνός νέου κεφαλαίου στόν ἀγώνα γιά τήν ἰσορροπία ἰσχύος στό ἐσωτερικό, μεταξύ Κογκρέσσου καί Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ὅσον ἀφορᾶ στόν ἔλεγχο ἐπί τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Ἐνδεχομένως νά ἀποτελέσουν ἀκόμη καί μιά δημοσία ἐξέταση τοῦ νέου ἀνταγωνισμοῦ, στόν ὁποῖον ὁδηγεῖ ἡ μεταβαλλομένη ἰσορροπία ναυτικῆς ἰσχύος μεταξύ Σοβιετικῆς Ἑνώσεως καί Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Τό ἀδιαμφισβήτητον γεγονός τῆς σοβιετικῆς ναυτικῆς ἰσχύος ἐκφράζεται μέ τήν δυνατότητα τῶν Ρώσων νά πλέουν ὄχι μόνον στόν Εἰρηνικό καί τόν Βόρειον Ἀτλαντικό ὠκεανό μαζύ μέ ὅλες τίς γειτονικές τους θάλασσες, ὅπως εἶναι ἡ Μεσόγειος, ἀλλά καί στόν Ἰνδικό ὠκεανό καί τόν Νότιο Ἀτλαντικό. Γι' αὐτό δέν εἶναι τυχαῖο πώς ἀκούονται περισσότερες συστάσεις τώρα, νά δοθῆ μεγαλύτερη προσοχή κατά τίς συζητήσεις γιά τόν περιορισμό τῶν στρατηγικῶν ἐξοπλισμῶν καί σέ θέματα πού ἀφοροῦν τίς θάλασσες.

"Ενας κατά θάλασσαν ἀνταγωνισμός μπορεῖ νά ἀποδειχθῆ οἰκονομικά στόν αὐτό βαθμό ἐξαντλητικός ὅσο καί στόν ἀέρα, ὅπως προκύπτει τουλάχιστον ἀπό τόν νέο προϋπολογισμό ἀμύνης. "Ετσι, τά προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει τό ἔθνος, εἶναι νά προσδιορισθῆ ὁ βαθμός, πού θά ἐπιμείνουν οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες γιά τόν καθορισμό διαπραγματευομένων ὁρίων τῆς ἀναπτύξεως τῆς ναυτικῆς ἰσχύος, ὅπως ἐπίσης καί τῶν ἐλαχίστων βάσεων ὑποστηρίξεως, πού θά χρειασθοῦν στό ἑξωτερικό, γιά νά διατηρῆται μία ναυτική ἰσότης μέ τήν Σοβιετική "Ενωση.

Οἱ δύο νέες συμφωνίες

Ἡ Ἐπιτροπή τοῦ γερουσιαστοῦ Φούλμπραϊτ προτίθεται νά ἀσχοληθῆ μέ τό θέμα αὐτό, ἐξετάζοντας δύο νέες συμφωνίες ἀπ' ὅλα ἡ μία εἶναι γιά 25 μῆνες μόν — χρονικό διάστημα κατ' ἐοχήν βραχύ. Δεύτερο — ἡ συμφωνία αὐτή κλείνει μιά περίοδο ἑννέα ἐτῶν, κατά τήν διάρκεια τῶν ὁποίων οἱ Ἡνωμένες Πλιτεῖες ἐχρησιμοποιοῦσαν τίς Ἀζόρες χωρίς καμμιά ἐκμίσθωση καί μέ μία ἐκ τῶν πραγμάν συμφωνία γιά δωρεάν στρατωτική βοήθεια ὕψους ἑνός ἐκατομμυρίου δολλαρίων τόν χρόι.

Ὁ λόγος γιά τήν παρατεταμένη αὐτή περίοδο τῆς διπλωματικῆς αὐτῆς ἀχυδακτυλουργίας εἶναι ὅτι οἱ ἑνωμένες Πολιτεῖες εἶχαν περιέλθει σέ ἀμηχανία ἀπό τήν ἔμμονη τῆς Πορτογαλλίας νά διεξαγαγη τρεῖς ἀποικιακούς πολέμους στήν Ἀφρική (στή Μοζαμβίκη, τήν Ἀγκόλα καί τήν Πορτογαλική Γουίνέα). Οἱ Πορτογάλοι εἶχαν ἐξοργισθῆ μέ τούς Ἀμεκανούς, ὄχι ὅμως καί σέ βαθμό τέτοιο, ὥστε νά τούς ἐκδιώξουν ἀπό τίς Ἀζόρες. Κατά τ�ἐνεαετῆ αὐτή περίοδο, οἱ Ἡμένες Πολιτεῖες συναλλάσσονταν μέ μή δημοκρατικές κυβερνήσεις, ὅπως τής Ἑλλάλος καί τής Ἱσπανίας, ἐν ὀνόματι τῆς Δτικῆς ἀλληλεγγύης κατά τῶν Σοβιετικῶν, ἀλλά ποτέ καί σέ ὁποιοδήποτε βαθμό μέ τήν Πορτογαλία, πού φέρει καί τό ἐπιπρόσθετο στίγμα νά ἔχη τή τελευταία ἀποικιακή αὐτοκρατορία τῆς Δύσεως.

Ἡ Πορτογαλία ἔχει ἐμπλακῆ καί σέ μιά «ποιφερειακή τεταμένη κατάσταση», πού θά μποροῦσε νά θέση τό ἐρώτημα ἄν θά ἦτο δυνατόν γιά τήν Κίνα ἡ τή Σοβιετική Ἕνωση νά τῆς καταφέρουν ἐπιτηδεῖος πλῆγμα στήν Ἀφρική. Τοῦτο θά ἔπρεπε νά θεωρηθῆ τυχοδιωκτισμός, ἄν λάβη κανείς ὑπ' ὄψη του τό σημερινό Σοβιετικό Ναυτικό σάν ἀμυντική δύναμη. Οἱ περισσότεροι παρατηρηταί συμφωνοῦν πώς, δίχως ἀεροπλανοφόρα, ἡ Σοβιετική "Ενωση δέν εἶναι δυνατόν νά διανοηθῆ οἱαδήποτε διπλωματία κανονιοφόρων στή Μοζαμβίκη καί ἡν Ἀγκόλα. Τό μόνο πού θά διεκινδύνευαν οἱ Σοβιετικοί σήμερα θά ἦταν νά ἐξοπλίζουν τούς ἀντάρτες τῆς περιοχῆς αὐτῆς.

Ἐν πάση περιπτώσει ἡ Ἀμερικανική Κυβέρνηση πρώτη θά ὑπεστήριζε ὅτι ἡ συμφωνία γιά τίς Ἀζόρες δέν παρέχει νέα πολιτική δέσμευση στήν Πορτογαλία, πού θά ἔφερε σέ ἀμηχανία τίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες στήν περίπτωση Σοβιετικοῦ τυχοδιωκτισμοῦ στή Δυτική Ἀφρική. Ἡ Ἀμερικανική Κυβέρνησις παρουσιάζει τά 440 ἑκατομμύρια δολλαρίων — ἤ καί περισσότερα —ποῦ παραχωροῦνται στή Πορτογαλία σέ δωρεές καί πιστώσεις, ἐναντι τῆς 25μήνου ἐκμισθώσεως, μέ τή μορφή οἰκονομικῆς συναλλαγῆς, ἡ ὁποία αὐξάνει τίς ἐξαγωγές. Καί τοῦτο λέγω δέν εἶναι βοήθεια, πού θά ἐνίσχυε τήν ἱκανότητα τῆς Πορτογαλίας νά διεξάγη πόλεμο στήν Ἀφρική.

Ἐκεῖνο βεβαίως πού θά ἐνδιαφέρη τήν Ἐπιτροπή Ἐξωτερικῶν Σχέσεων ἐπίσης θά εἶναι καί ἡ ἔννοια τῆς λέξεως «συνθήκη», πού ἐχρησιμοποίησε σέ λόγο του προσφάτως ὁ Πορτογάλος πρωθυπουργός Καετάνο. Ἡ Κυβέρνηση ὑποστηρίζει ὅτι πρόκειται γιά συμφωνία της, πού δέν ὑπόκειται στήν ἐπικύρωση τῆς Γερουσίας ὅπως συνήθως ἀπαιτεῖται γιά μιά συνθήκη. Δέν χωρεῖ πάντως ἀμφιβολία ὅτι οἱ περισσότερες κυβερνητικές συμφωνίες τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐκλαμβάνονται κατά συνήθεια ἀπό τίς ξένες κυβερνήσεις σάν συνθήκες.

Πρό τῆς ἀσκήσεως,